

Jak skutecznie wspierać ucznia zdolnego w rozwoju

„Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny dar, a nie za ciężki obowiązek”

Albert Einstein

Dlaczego tak jest, że w szkole słabnie naturalna dziecięca ciekawość? Jednym z powodów jest sposób uczenia. Nauczyciele przede wszystkim przekazują wiedzę. Szkoła staje się podajnikiem wiedzy. Dzieci mają się dowiedzieć nie tego, co ich interesuje, ale tego, o czym starsi, mądrzejsi zdecydowali, że jest potrzebne. **A przecież najciekawsza jest droga dochodzenia do wiedzy, a nie sama wiedza.** Samodzielne zbadanie jednego zagadnienia daje uczniom więcej pożytku niż szybkie przyswojenie wiadomości o pięciu.

W szkole zamiast zadawania pytań najczęściej uczniów odpytuje się. Nauczyciel już wie i chce od ucznia uzyskać poprawną odpowiedź. Pomijany jest proces formułowania problemów i samodzielnego dochodzenia do odpowiedzi.

Uczniowie potrzebują intelektualnej samodzielności, a nie większej liczby informacji.

Podstawowym zadaniem nauczyciela w stosunku do ucznia zdolnego staje się stworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi ciekawości poznawczej, inspirującego do rozwoju, umożliwianie zastosowanie wiedzy i jej poznawanie poprzez działanie praktyczne, rozwiązywanie problemów, analizowanie i dyskusje.

Zdolne dziecko, aby się rozwijało nie może się nudzić potrzebuje wyzwań na miarę swoich możliwości.

Uczeń zdolny jest dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych wymaga od szkoły i nauczycieli indywidualizacji nauczania, innych form i metod pracy dydaktycznej.

1. Dostosowanie metod i form pracy do potrzeb, predyspozycji i uzdolnień

Cele pracy z uczniem zdolnym:

- Rozwijanie wiedzy i umiejętności specyficznych
- Motywowanie i wspieranie rozwoju emocjonalno - społecznego
- Wspieranie twórczego myślenia

Ogólne zasady organizacji pracy ucznia zdolnego

- Wysoki poziom stawianych zadań
- Poszerzanie i wzbogacanie wiedzy, stawianie innych celów i zadań
- Uczucie poprzez proces badawczy
- Docenianie osiągnięć
- Poważne i życzliwe traktowanie pomysłów i prac ucznia

Formy pracy z uczniem zdolnym:

- **wzbogacanie** – przystosowanie nauczania do możliwości intelektualnych ucznia (poszerzanie treści edukacyjnych, stopnia trudności zadań i ich ilości),
- **akceleracja** (przyspieszanie) – np. wcześniejsze rozpoczynanie nauki, podwójna promocja, szybsze przerabianie materiału określonego programem szkolnym, system nauczania bezklasowego,
- **grupowanie**, np. grupowanie przedmiotowe w trakcie pracy na lekcji lub zajęciach pozalekcyjnych, grupowanie może się odbywać wg poziomu zdolności lub rodzaju zdolności, tworzenie specjalnych klas dla uczniów o określonych uzdolnieniach i zainteresowaniach

Polecane metody pracy z uczniem zdolnym:

- metody aktywizujące: metoda problemowa i jej odmiany, metody heurystyczne,
 - metody rozwijające myślenie konwergencyjne, algorytmiczne,
 - metody rozwijające umiejętności komunikacyjne i społeczne: metody praktyczne (metoda projektu, metody zadaniowe, gry dydaktyczne, trening twórczości)
 - metody umożliwiające ekspresję ucznia (np. udział w inscenizacjach, dramach, wykorzystanie środków plastycznych, muzycznych, udział w wystawach, spotkaniach z pisarzami, muzykami, itp)
 - metody ewaluacyjne – dokonanie samooceny, konstruktywna ocena dokonana przez nauczycieli
2. Indywidualizowanie i różnicowanie pracy na lekcji oraz podczas zajęć pozalekcyjnych
 - dobieranie i stosowanie aktywnych metod pracy,
 - tworzenie okazji do pracy w grupach różnorodnych,
 - tworzenie okazji do autoprezentacji w ramach codziennych lekcji w klasie,
 - praca w oparciu o mocne strony ucznia, jego uzdolnienia
 3. Opracowanie indywidualnego planu rozwoju dla ucznia zdolnego
 - indywidualny program nauczania,
 - indywidualny tok nauki.
 4. Motywowanie do udziału w olimpiadach, konkursach, turniejach, warsztatach, obozach naukowych, projektach i programach przeznaczonych dla uczniów zdolnych

5. Organizowanie konsultacji i zapraszanie na zajęcia ekspertów spoza szkoły, np. pracowników uczelni wyższych, nauczycieli z innych szkół, specjalistów, instruktorów.
6. Wskazywanie kierunków rozwoju, współpraca z rodzicami oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci zdolnych.
7. Stymulowanie samokształcenie, inspirowanie do pracy własnej, np. czytania literatury obcojęzycznej, udziału w projektach i pracach badawczych.
8. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację projektów, programów, ciekawych zajęć.

Więcej informacji na temat pracy edukacyjnej z uczniem zdolnym można znaleźć na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji – www.ore.edu.pl/uczeńzdolny